

Exedræ Ecclesiasticæ Sive Concionvm Moralium ... t. ...

In Dominicas totius anni

Schrötter, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1688

LIII. In Domin. XXIV. Post Pentec. Parebit signum Filii hominis in cælo, & tunc plangent omnes tribus terræ, & videbunt filium hominis venientem in nubibus cœli - Matth. 24. Arg. Aspectus Judicis ...

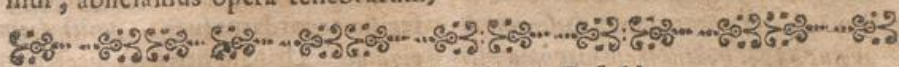

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56320](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56320)

Ne itaque serò stultitiam nostram cum præfatis insipientibus apud Sapientem adductis deprecemur audiamus, & acquiescamus Apostolo; utamur hoc mundo, tanquam non utamur, abiiciamus opera tenebrarum,

induamus arma lucis, & dum tempus est operemur bonum ad omnes, maxime autem ad domesticos fidei. Quod nobis elargiatur Jesus Christus Deus, & Dominus noster.
Amen.

CONCIO LIII.

IN DOMINICA XXIV. POST PENT.

Parebit signum Filii hominis in cœlo, & tunc plangent omnes tribus terræ, & videbunt Filium hominis venientem in nubibus cœli. Matth. 24.

ARGUMENTUM.

Aspectus iudicis impiis gehenna ignis.

I Dulcissime mi Jesu, ô unicum, summumque animæ meæ solatium, ô ultimum, ac securissimum in necessitatibus meis aylum. Quid audio? quibus percellor nunciis? *Parebit signum Filii hominis in cœlo, & tunc plangent omnes tribus terræ.* Tunc ubi Arca, & Arcus fœderis exorietur; tunc cum Lignum Vitæ exhibebitur; tunc ubi descenderit desiderium collium æternorum, ferient pectora, singulibusque inenarrabilibus aera complebunt omnes fines terræ. Quid istud? Itanè Crux tua sancta illo articulo contra nos arietabit? Itanè Lignum Vitæ fructum mortiferum protrudet? Itanè Arcus Fœderis hæctenus exarmatus in nos torquetur jacula? Itanè

Arca salutis evadet cymba Acheronica? Itanè spes nostræ ad Petram refugium herinaceis, perinde ac scopulum allisæ in spumas abibunt? *Tunc parebit signum &c.* Parecite Auditores mei, quod in præcepta Rhetorices tam graviter in exordio sermonis mei impingam. *Malus magister metus est,* (quo ego in præsentem concutio,) *malè ordinat castra, malè verba;* loquor ore Quintiliani. Ajo iterum resumpto nonnihilum Spiritu: Itanè piissime Jesu crux tua sancta futura est libra in qua appendentur peccata mea? Itanè framea pertransiens ad divisionem corporis, & animæ? Itane anchora, qua demergamur; catapultæ, qua in abyssum gehennalis protrudamur incendii? *Tunc parebit, &c.* O Crux beatissima, quò distluet pretiosissimū illud misericordiæ oleum, quod distil-

labas?

labas? Quo abibunt unctioes illæ ardentissimi amoris ac dulcedinis in nostrorum vulnerum medelam institutæ? Ubi manebit Assertor meus Crucifixus in te? Ubi brachia expansa ad recipiendos omnes peccatores? Ubi caput ad dandum filio prodigo osculum, summo dilectionis indicio in illa inclinatum? Ubi pectus lancea reseratum, ad condendum asylum sperantibus in eum? Eheu nusquam satis deplorandam impœnitentibus metamorphosim! Eheu terribilium omnium terribilissimam transformationem! Aderit equidem Christus, sed totus mutatus in crudelem, jam non Agnus sed Leo. Aderunt brachia jam non expansa in amplexum, sed extensa ad peccatorum interitum. Aderunt oculi, sed flammei; lingua, sed instar gladii ex utraque parte acuti pectus, sed seris validissimis oppilatum. Non enim jam apparebit benignitas, ac humanitas Salvatoris nostri erudiens nos, sed justitia ipsius vindicans iniquitates nostras. Hæc metamorphosis lachrymas plusquam Niobeas eliciat; hoc spectaculum plusquam Medusæ caput lapidescere faciet. Hic aspectus omni gehenna atrocius excruciat impios.

§. I.

Prosecutio Argumenti.

II. In argumentum propositionis meæ assumo psalmum quadragesimum nonum de decretorio hoc judicio decantatum. In eo enim palam adventus Judicis terribilis mentionem facit, *Psalm. 49. vs* dicens; *Deus manifestè veniet, Deus noster,*

*& non silebit. Ignis in conspectu ejus exardescet, & in circuitu eius tempestas valida. q. d. Dominus, qui hæcenus invisibiliter ad multos per gratiam deflexit, jam patentius veniet per potestatem, majestatemque suam. Non jam gratiarum suarum fluentia diffundet ad benevolentiam suam contestandam; sed flammarum evomet incendia ad iniquos pessummandos. Pergit inibi, & testes advocandos adducit: *Advocabit cælum desursum, & terram discernere populum suum. Neque enim adversarius fratrum Sathanas duntaxat, sed & cœlites, & impii ipsi Ninivitzæ adversum semet calculos damnationis proferent. Ibidem divisionem ovium ab hædis denuntiat: Congregate illi Sanctos ejus, nempe ad dexteram ipsius. Hisce decretum in impios sanciendum subtexuit: Quare tu enarras iustitias meas, & assumis testamentum meum per os tuum. Qua fronte te fidelem, Christianum, te Catholicum nominare præsumpsisti? Et tandem decumanum indignationis fluctum in eos devolvit: Existimasti iniquè quod ero tui similis, arguam te, & statuam contra faciem tuam. Arbitratus & procul abesse tempus visitationis meæ, & ecce adesse festinant tempora ultionis. Thesaurizasti tibi iram in die iræ, vanissimoque commento illusus, sperabas te manus meas evaluaturum, Sed ecce iam arguam te, & statuam contra faciem tuam.**

Sciscitor hic ego, quidnam illud futurum sit quod Dominus in furore suo oppositurus sit impiis? Quoniam objecto, seu spectaculo tragico scelestæ præfractæque percellat, capita?

An

An sathana, cujus sese manciparunt
servitiis? Est profecto aspectus ejus
tam horribilis, ut exanimandis impi-
is millies par sit. Sed adinveniet
Themis divina omni Erebo terribi-
lius, quod objiciet. An peccati in-
geret turpitudinem? Et ipsum sathana
ipso multo deformius, utpote
quod ipsum ex Angelo lucis in prin-
cipem tenebrarum deformavit. Et
ita legunt LXX. *Arguam te, & sta-
tuam contra faciem tuam peccata tua.*
Ut veluti alter Ezechiel ingrediaris
templum cordis tui, & videas abo-
minationes pessimas; quas parasti.
Mirabilia, & horrenda sunt ista. Ve-
rum horribilius, tetriusque reformi-
date. Num forte gehennam igni-
bus sulphureis inflammata obru-
det? Favet Chaldaeus: dum ita legit:
*Arguam, & ordinabo contra te iudici-
um gehenna.* Videtis o peccator
os abyssi immensi, volumina flam-
marum emergentium, carnesque tuas
lambentium. Videbis juratissimos
hostes tuos accinctos uncis ignitis ad
te detrahendum. Videbis tormento-
rum locum ubi omnia sunt, quae cru-
ciant, nihil omnino quod refrigeret.
Eheu spectaculum tragicum, ac for-
midandum! Verum & id nimis eti-
amnum blandum est, mallent scelesti
inibiustulari, quam in divino com-
parere tribunali. Quid igitur? Hi-
dorus clarius legit: *Arguam te, & sta-
tuam me ante oculos tuos.* Ego, in-
quit justus Judex, in indignatione mea
tibi me ob oculos statuam; ego tibi
monstrabo plagas propter te suscep-
tas; quae ut olim exorabant veniam,

ita tunc provocabunt vindictam. E-
go tibi exhibebo Gladium, quo pro-
stratus est diabolus, sed strictum ad
dilatandam animam tuam. Ego
tibi aspectabilem dabo faciem meam
pro te sputis oblitam, conspurcatam,
alapis contusam; sed jam contra te
ingratum succensam in furore meo.
Ego met tibi in faciem exprobrabo
infidelitatem, impietatem, infanda
tua; ostendamque quod me graviore
criminum cruce, quam illa, in qua
quondam pependeram affixisti. Gra-
vior enim mihi peccatorum tuorum
crux est, in qua invitus pendeo, quam
illa in quam tui misertus conscendi,
mortem occisurus. *Arguam te & sta-
tuam me ante oculos tuos.* Non jam
amicum, sed hostem, non mitem sed
crudellem; non jam Assertorem, sed
Judicem, Testem, & Vindicem se-
verissimum. Quoniam despexisti in
homine Deum, in infirmo salutem,
in cruce vitam, in suppliciis medi-
cinam, experiere in in homine Judi-
cem, in infirmo fortem, in cruce ip-
sa mortem. Hoc, hoc futurum, quod
impios omni gehenna tetrius, crudeli-
usque excruciat.

III. Ad id ipsum roborandum assumo
textum alium ex eodem Psalte in hac
verba decantatum: *Nisi conversi fueritis
gladium suum vibrabit, arcum suum te-
tendit, & paravit illum.* Nisi irarum to-
xica, & intemperantiae sulphur evomu-
eritis, nisi pri orem statum perosi me-
liori vitae vos ocius reconaveritis,
nisi a peccati sterilitate ad frugem vos
recepteritis, gladium suum in vos exe-
ret vindex Deus. Quæro rursus

Psal. 7 v. 13

quis

*Facies Chri-
sti impijs ge-
henna ignis
In h. l.*

*Christus d.
Gladius.
Aug. h. l.*

quis hic gladius? Numquid enim semel Dominus dextra armata intonuit? Numquid unam gentem in furore indignationis suae demersit? Numquid gladius ipsius in Moabitas, Amalecitas, Jebuseos, Amorrhæos, Hereos non desavit? Quis iste Gladius? Audire Augustissimum Præsulem Interpretem. *Potest ipse Christus Iesus Dominicus Gladius intelligi acutus, id est framea, quam non vibravit primo adventu, sed tanquam in vagina humanitatis abscondit, vibrabit eum in secundo adventu veniens iudicare vivos, & mortuos, quando in manifesto splendore claritatis suae, iustis lumine suo, & terrore impiis coruscabit.* Nam in aliis exemplaribus pro eo, quod est, Gladium suū vibrabit, frameam suam splendificabit, positum est. Quo verbo convenientissime significatur, ultimus divinæ claritatis adventus, tunc enim se ipso configet, qui hactenus per creaturas arma intonabat, tantoque vehementius, quanto Creator supereminet creaturam.

*Tabula de
Amore,*

IV. Ex Poetarum cerebello est, Cupidinem jaculis omnibus incallum insumptis ad expugnanda cuiuspiam præcordia, semet in sagittam efformasse, atque ita in cor dilecti ejaculatum esse. Amplius præstitit Amor noster, Deus noster, quam vel tota comminisci potuit antiquitas. Non satis illi erat multifaria beneficiorum tela in nos vibrasse, nisi una sese in arcu crucis, in jaculum stupenda metamorphosi transformasset, ut vel sic adamantina præcordia amoris sui cuspede adigeret.

Verum cum nec hoc amoris artifi-

cio quidpiam in plerisque evicisset, ut est amor Zelosus, & eo potentius furoresuccenditur, quanto intensius primum duellabat affectibus, semet in frameam furoris, indignationisque transformabit *Arcum suum terendit, &c.* Ut omnem iram suam effundat, totus in Leonem, totus in Gorgonem, totus in Basiliscum transmutatur, ut vel solo ipsiusmet intuitu millies impius, ingratusque examinaretur, milles nisi divina potentia ad graviora reservaretur, in stipulum obrigesceret. Quanto enim diutius in patientia illos sustinuit, tanto truculentius injuriam suam ulciscetur. Vinum optimum Amorem dixeris, ex quo corrupto acetum fit acerbissimum.

V. Quod ut penitus præcordia vestra penitret, regustate quoties, quamque graviter, vel hominum aspectu severiore, vel umbra quapiam latentis Majestatis perculli sint mortales.

De Esther regina perhibent sacri codices: *Ingressa stetit contra Regem, ubi residebat supra solium regni sui, indusus vestibus regis auroque suis.* Tali habitu viso corruit Regina, & colore in pallorem mutato lassum supra ancillam reclinavit caput. Erat Esther Regi Assuero ob eximiam pulchritudinem multo charissima, ita ut supra omnes mulieres eam adamaverit, & diadema suam posuerit super caput eius. Et ecce aspectu illius dilecti sui in majestatem aliquantulum augustiorem exasperato, prolapsa est semianimis, nec ultra sui potens.

*Esther deliquit unde
Esth. 15.*

Ita vultum amantis, & amati sustinere Heroïna non potuit; qua ergo ratione tu o scelestè perferes facien-

em

em irati, & armati contra te Judicis.

Zenobia fu-
ror nobilis

Sabell. l. 7.
Em. c. 7.

VI. De Zenobia Palmiriorum Regina refert Sabellicus eam non minus forma, quam furore nobilem extitisse. Quam ut in necem civium effusam placaret filius Polierates his inter alia usus est verbis: *De irata matre dicturus sibi immotus, vix stare laboro, genua se invicem tangunt, & ad singula corporis membra irata matris sevitia diffunditur.* Si filius dilectissimus tanto percellitur terrore coram matre sua peroraturus, quis non si fieri posset cum ficta Niobe in saxum induraretur, Numini irato rationem redditurus.

Vit. Aurel.
lib. de Vita
& moribus
Imp.

VII Meminit Aurelius Victor, quod Cæsar Augustus oculis seu fulgure terreret intuentes. Unde quidam illum alloquens, ac toto tremens corpore, oculos in terram demisit, & Imperatori miranti, ac rationem querenti, respondit. *Quia fulmen oculorum tuorum ferre non possum.* Si terreret in tantum visus hominis clementis, quid faciet vultus Dei irascentis, & Jadicis fulminantis?

3. Reg. 1.

VIII. Nec præterire queo casum extraordinarium in Rege Davide Calamo Scribæ velociter scribentis signatum, Nempe quod in adulta ætate, quantumvis pellibus vulpinis, zebelinisque duplicatis uteretur non potuerit calefieri. *Cumque operiretur vestibus non calefiebatur.* Profecto David vel in illa ætate cadaver emortuum non erat, spiritu, sanguineque abundabat, nec tamen exæstuabat fomentis quibuscunque adhibitis, sed totis quandoque artibus contremiscebat. *Cumque operiretur &c.* Unde quæso tantum frigus membra illius

infederat?

Audire, & stupefcite: Ex quo David Angelum trucidantem ob arrogantiam, factumque suum populum conspexerat, tam gelidus rigor eum incessit; ut nunquam posthac incaluerit.

Ita Abulensis: *Ex timore, quo vidit Angelum percutientem timuit, & cecidit in terram, & in tantum deinde conturbatus est, quod usque ad mortem mansit in eo iste timor, & infrigidatio.* Jam vero si unus Angelus armatus tantopere perculit David, quem obsecro terrorem sentient impii videntes furore succensum in die novissimo Dominum ipsum, & depugnatem cum eo contra ipsos orbem terrarum? Si strages unius civitatis tantum ingeneravit timorem, quantum orbis universi ruina? An non mallent pati flammam inferni, quam vultum Dei irati?

Abul. in l. 2.
Reg. 5. 9. 2.

IX. Populus Israeliticus videns montem sinai fumantem in quem descenderat Dominus, timore percussus recessit procul ab eo, dixitque Moysi: *Loquere tu nobis, & audiemus, non loquatur nobis Dominus, ne forte moriamur.* Tanta populum inceserat formido ex præsentia Majestatis Dominicæ, non in furore, sed gratia sese demittentis, legemque suam promulgantis. *Non loquatur nobis Dominus.* Eheu, qua ratione impii sustinebunt ferientem, si Judæis arduum erat audire consolantem. Quomodo scelerum ultorem intueri poterunt, si illi nec scelerum conscientiam ferre valuerunt? Qui inquam ferent transgressores ferientem, si legem indicentem illi perferre nequiverunt? Quibus conflictabuntur doloribus, quos

Exod. 20. v.
19.

N n n eadem

*Imaginis
Christi ter-
ror.*

eadem Dei Majestas non blanditiis, sed
minis, non amoris indicio, sed vindice
gladio, non ad salutem, sed ad interitum
confectabitur?

*Rader. in
vind. & P.
Tanner in
mortib. Ill.*

X. P. Raderus noster ex Antonio
Valthrino recenset, quospiam Christia-
norum in Peruviam ad populum etiam
Ethnicum venisse, ibidemque alias
inter merces suppellectilemque Dei sui
Vindicis iconem exhibuisse. Quæ res
cum hominum celebrata sermonibus, ad
Regem delata fuisset, is infitorem il-
lum, suorum asseclarum manu, precibus-
que adductum efflagitat, quatenus Deum
suum, (ita iconem illam vocitabat Bar-
barus) exhibere non gravetur. Paruit il-
le, sed ubi primum illam explicuit, illi-
co Regi displicuit, ut non tam venera-
tionis, quam confusionis gratia cructa-
ret: *Hicne Christianorum Deus*, cuius aux-
ilio terras nostras sibi reddidere vectiga-
les Hispani? Ita omnino regerebat ille.
Tum hic. Homo, ut icon refert, ille fuit,
morteque turpissima sublatuſ est, & mox
exspuens in terram imaginem reddidit
mercatori. Mirum dictu. Ut primum illam
recepit, actutum caput movere visa, o-
culos in regulam defigere, percellere, ut
quotquot præſentes eum Rege aderant,
una in terram provoluti tribus horis se-
mianimes jacuerint, interim ad se reversus
Princeps agnovit virtutem Crucifixi hu-
mana altiore, pœnamque statuit in eos,
qui deinceps Numen Christianorum blas-
phemare præsumerent, quod constructa
Basilica subinde palam cultui subditorum
venerandum proposuit.

*Cruz impi-
as percellit.*

Hic ego vos appello Auditores mei re-
sogitate, ac reflectite vos quæſo, quan-

tus illo districti iudicii die sprete Ma-
jestatis stupor futurus? quantus terror
ossa concussurus, ubi jam non in ima-
gine & umbra, sed in veritate, præ-
ſentia humana, ac divina, non jam
motu levi capitis adumbrato, sed
flammanibus oculis impios percelleret?
An non acerbis illis eventurum vul-
tus Iudicis irati intueri, quam ipsam
gehennam perpeti?

XI. Aſſertor idem noster in ipſo
prope Lethi termino constitutus, mi-
serandumque in modum tædio, ac pa-
vore conſtrictus, cum veluti potentia
sua immemor, barbarorum, efferat-
orumque militum crudelitati sese ob-
jiceret, verbumque unicum detonu-
isset. *Ego sum*; subito tanquam fulmi-
ne quodam perſtricti, proni cum
perduelli antesignano suo Juda corru-
erunt in terram. *Ceciderunt retrorsum.*
Fugerunt rapacissimi accipitres sim-
plicem, candidamque columbam, &
ad balatum Agni efferatissimi Leones
exanimati sunt. Quantum hoc pro-
digium? Explicat illud Dionysius Car-
thusianus, dicitque Christum iis re-
præſentatum ut Iudicem, non ſecus
atque in extremo iudicio: Verba ipſius
sunt: *Christus vultum suum ostendit in ter-
rore, & Maieſtate, egredientibus ex ocu-
lis eius igneis radiis, atque divino quodam
fulgore in eis mirabiliter irradiante, &
apparatu sui vultus exterruit, atque pro-
stravit.* Addo & in verbis illis. *Ego
sum una eos intelligere fecit, qui judi-
caturus sum vivos & mortuos.* Quid igitur
mirum, si ceciderunt retrorsum de
sacrilegio quod patrabant, reddituri
strictissimam rationem, ex quo scite S. Au-
gustinus

Ioan. 18. v. 8

*Christus
qua voce
prostravit
hostes.*

*Dion. Carth.
87. 48. in Luc.*

S. Aug. 17. 1.
in Ioh. n.
S. Leo ser. 1. de
Pass.

gustinus: *Quid indicaturus faciet, qui iudicandus hoc fecit? Quid regnaturus poterit qui moriturus hoc potuit?* Vel ut loquitur S. Leo: *Quid iam poterit Maestas eius iudicatura, cuius hoc potuit humilitas iudicanda? Quis ejus iram toleret, cuius & ipsa mansuetudo non potuit tolerari?* Tantus profecto tremendi iudicii futurus est terror, ut nemo mortalium ingenio quantumvis Angelico præditus assequi ex æquo queat.

Melach. 3. v.
2.

Judicii rigor ineffabilis.

XII. Exclamo itaque cum Malachia Vate: *Quis poterit cogitare diem adventus eius, aut quis stabit ad videndum eum? Quis tanti animi, ac fiducia, tam firmatus in basi gratiæ, tam purus in conscientia, tam sublimis in sanctitate, ut urnis supremi Iudicis inconcussus assistat? Quis stabit ad videndum eum? ad cuius æstantis oculi nictum defluunt gentes, terra dehiscit, montes liquantur, cælum instar libri convolvitur, natura tabescit: Aspexit, inquit Habacuc, iusto inflammatus furore, & dissolvit gentes. Vel ut est apud LXX. *Liquefactæ sunt gentes.* Quis stabit ad videndum eum, qui tribus digitis portat orbem terrarum, cum volet succutiet eum, jactabitque non lecus, ac in spheristerio pilam, ut in ludo paganicam, *Quis stabit ad videndum eum?* qui aufert spiritum principum; qui Gigantes Centimanosque Briareos spiritu oris sui exanimat; qui nutu interficit potentes à sæculo, extolentemque se vesanorum insaniam, ut vermiculum de semita præterit. *Quis stabit ad videndum eum,* cuius pulverem pedum lambunt Cherubini strati abjectique ante illam inexplicabilem*

Hab. 3. v. 6.

majestatem; cuius electrinum, ac flammeum essedum ad honoris pompam, justæque venerationis homagium comitantur Seraphini, humeris suis bajulant throni, ad cuius nutum empyreæ contremiscunt columnæ? *Quis stabit ad videndum eum;* si aurum mundum liquefcit ante oculos ipsius, fœnum aridum quomodo sustinebit? Si tremunt columnæ, quid facient tabulæ? Si Cedri quatiantur, quomodo virgulta inconcussa subsistent? *Quis stabit?*

XIII. Audio in persona ejuspiam præciti votum à Jobo eructatum, ut nimirum eo articulo in profundo inferni, seu in fornacibus Avernibus densam inter caliginem abscondatur: *Quis mihi hoc tribuat, ut in inferno protegas me, & abscondas me donec pertranseat furor tuus.* Eheu quale hoc votum? ubi mens ubi ratio? Nonne scis infernum incolatum esse omnium calamitosissimum; fornacem in qua flammæ vicacissimæ carnes impiorum depabulantur; Labyrinthum inexplicabilium tormentorum; Locum suppliciorum, in quo præter equuleos, ignes, sartagine, forcipes ignitas nihil videas; nihil gustes præter sulphur, & piccata flammarum volumina, nec quicquam olfacias, præter intolerandam cadaverum, teterimorumque sordium mephycim; nec audias, præter blasphemias, ejaculatus, tormenta, nec demum attrices quicquam præter ignem, & ignem, forcipes ac serpentes, cadaverum, ac demonum spectra? *Quid igitur optas? quo tua collimant vota? Quis mihi hoc tribuat, ut in inferno protegas me?*

Infernus
mitior die
Iudicii

Iob. 14. v. 13

Non 2. Itane

Itane infernus futur⁹ asylū? à facie iræ, ac furoris Domini? Itane in comparatione hujus pœnæ omnes inferni flammæ tibi rosæ? vermicium, & serpentium morsus tibi oscula, asperrima dæmonum flagella blanditiæ? inconditi infelicitum præcitorum ejulatus symphonia? Ita revera est responder os aureum: *si quis est mente, aut sensu præditus, is certe gehenna pœnam tolerare malit, quam coram adverso Deo stare.* Mallet inferni cruciatus, dæmonum teterrimas facies; quam vultum irati Judicis intueri; mille fulminibus impeti, quam audire vocem Leonis rugientis. Nam ut ait Alpha SS. Patrum: *Maius tormentum malis erit furorem vultus Domini tolerare, quam cruciatus infernales perpeti.* Gestitent à facie iræ, & indignationis Domini in clibano ignis ardentis tumulari, quam incoram reprobari.

XIV. Idcirco, ait de ipsis Hagiographus; *ibunt hi in supplicium æternum.* Non dicit; rapiuntur rudentibus inferni, quemadmodum apostatrices angelicæ virtutes; aut absorbebit eos tellus, non secus, ac Core, Dathan, Abyron Drahomiram in arce prægens aliosque; aut ligatis manibus ac pedibus mittent eos in caminum ignis ardentis, quo stilo alibi utitur; sed ibunt, current, volabunt in supplicium æternum, perinde ac si ultra discederent, pronaque voluntate eo migrarent.

Quæso quid eos pellicit ad ejusmodi cursum; cujus finis seu exitus tam funestus? Ad consolationes ad delicias sponte provolamus; à suppliciis, quantum possumus refugimus,

Quomodo itaque dicitur, *ibunt hi in supplicium æternum.* Mirandum sane non est, siquidem tantus erit pavor, terrorque à facie divini Judicis, ut minus eligant tormentum gehennæ perpeti, quam irati Judicis sustinere præsentiam. *Minacem puto Judicis vultum; scribit Celada, minitantem iras, fulgurantem ignes, fulminantem incendia ipsis feralibus flammis acriora.* Tanta enim suffundentur ignominia in loco judicii ut ultro ruituri sint ad Tartara, qui nec millenis præceptis, nec tusionibus, aut pressuris propelli poterant ad cœlestia.

XV. In testem vobis sisto ex tota fulminatorum gente Apostatam, proditoremque impiissimum Judam, quærite ex eodem, quid ipsum impulerit in laqueum? quid ad abyssum præcipitem egerit flammarum inextinguibilem? Audietis pro eo reponentem S. Patriarcham Laurentium Justinianum; *Avertit faciem suam, ne cœlum, cœlorumque videret Dominum.* Ne experiretur faciem Domini exprobrantem, elegit Sathanam sævientem. Maluit tolerare inferni tormenta, quam stare adversum Dominum, ac Magistrum suum offensum. Maluit ustulari citius, quam à Christo resurgente redargui manifestius. Idem sensus aliorum, leviolem reputant laniam sathanæ sævientis, quam Christi faciem intueri judicantis. Et idcirco, *ibunt hi in supplicium æternum.*

Epilogus.

XVI. Audit hæc forsitan impius quispiam

3. Chrysest.
h. 10 in Ep. 2
na Cor.

August.

Christi facies
es averfa
horribilior
inferno
Matth 24.

Damnati
aut sponte
ituri ad infernum

Celada in
Jud. c. 16.

Judas cur se
suspendit

Laur. Just.
de Triumph
Christi

quispiam, sed collo obstipo, aure turda, fide emortua, & amentia haud vulgari, falsus sibi augur occinit: *Quod violentum non diuturnum.* Evanesce ille aspectus fulguris instar, nosque terrore solutos destituet. Ita dico sibi quispiam mendacia fingit.

Phil. 43. v. 9 Verum antistrophon regii vatis est: *Laborabit in aeternum, & vivet adhuc in finem.* Excrucietur hac visione sibi impressa, aliisque in omne ævum suppliciis, millenis occumbet mortibus renascens in propriis tormentis, atque incendiis sibi Phœnix. Nam etsi in ictu oculi resurgemus, unicoque prope immutabimur momento, non uno tamen, (quantumvis possit) versabit Judex æquissimus urnas. Et utut brevi intervallo scena totius districti iudicii absolvetur, obversabitur nihilominus impiis aeternum ob oculos fulminantis Numinis vultus; resonabit echo illa Tartareis in speluncis millies & millies replicata: *Discedite à me Maledicti in ignem aeternum.* Manebit intemis inaratum fibris: *In aeternum abiecit Deus, nec opponet, ut complacitior sit adhuc.* Numerata tot annos, quot calculari queunt arenæ in litore maris, quot folia in arboribus, quot gramina in campis, quot pili in animantibus, quot pennæ in volucibus, quot squammæ in piscibus. *Non apponet, ut complacitior sit adhuc.* Confice numerum, qui exarari possit in universo cæli ambitu in pœnis tuis. O quantus, quantus hic numerus! *Non apponet, ut complacitior sit adhuc.* Desceas in iis tormentis iniquitates tuas, quoad terram omnem ad convexa usque calorum inundes. *Non apponet, ut complacitior sit*

adhuc. Laborabis in aeternum & vives in finem
 XVII. Eheu viri cordati audite me, quis vestrum tam ferrei pectoris, cuius sensus tam adamantinus, cuius ad tanta tonitrua cor non deficiat, spiritus non expalleat, vires non infringantur, cui sanguis non alget in venis, membra non latent in corpore, per ossa gelu frigidum non grassetur? Terra terrore spectaculi concussa insolitis jactabitur motibus, sidera præ stupore eluminabuntur, columnæ cæli contremiscent, fastigia montium æquabuntur, tota mundi machina collisa dissolvetur; & peccator non amplius silice commovebitur? ad tanta fulmina perinde atque ad catadupas obsurdescet? vultum exacerbati Numinis impavidus sustinebit? O verè insensatos, ô verè ferreos, qui ad foliorum quemvis motum Caini instar percelluntur, ad repentinam fistulæ æneæ laxationem obrigescunt; ad inconditum clamorem consternantur animis, & ad Leonis rugitum, ad fulmina Omnipotentis, ad collisionem montium, ad Tartarea incendia non percelluntur!

Matth. 24.

XVIII. Subdit tamen sacer textus: *Tunc plangent omnes tribus terra.* Tunc laxabunt pectus ad suspiria, os ad lamenta, oculos ad lachrimas, cum viderint voluptates suas in tormenta, delicias in supplicia, honores in opprobria, odorem in foetorem, canticum in gemitum conversum. Tunc volent cinere caput conspergere, immiti premere membra cilicio, in terga sævire flagellis, petus diffundere clamoribus, quando Agnus mansuetissimus tanquam

quam Lexna raptis occurreret catulis, quum suum jam vibraturus erit gladium, quum Alpium instar super eos devolvetur; eosque conteret. Tunc plangent, singultibusque necquicquam profuturis reboabunt, cum publice profiteri cogentur peccata sua coram summo Sacerdote Christo, orbeque universo, quæ modò Sacerdotis ipsius vicarii auribus concedere refragabantur; cum in satisfactionem pro peccatis injungetur jejunium perpetuum, sempiterna scorpionum flagella, afflictiones corporis, & animæ, in clibano Cocyti inexplicabiles; cum jam non expediantur amplius, sed constringentur quasi in manipulos in peccatis suis, ligatisque manibus proicientur in tenebras exteriores. Tunc plangent, & ad pœnitentiæ asylum sese recipere contendent; quum conclamata, desperataque erunt omnia. *Tunc plangent omnes Tribus terra.*

Ne id eveniat damno nostro nunquam reparabili mihi met miserimo peccatori, jam nunc cor, manusque sustollo, jam nunc ô Judex vivorum, ac mortuorum tuam misericordiam exoraturus, prono corpore, animoque advolyor, Jam nuac tibi ut summo Pontifici peccata mea in amaritudine

animæ meæ confiteor, ea que tuis conterenda pedibus supplanto; & ab hoc momento illa repudio, ejuro, ac irrevocabili ab iis divortio me sejungo.

Id unum duntaxat à te per pretia meæ redemptionis exacte exoro: *Ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripas me.* Quis enim novit potestatem iræ tuæ dinumerare, ne dicam sustinere? Quis intrepido, ac irretorto oculo vel aversum tuum intueri vultum? Quis contrarium illud vocis tuæ inaudire: *Discedite à me.* Itaque priusquam furor iræ tuæ comprehendat me, priusquam fulmina iudiciorum tuorum in me detonent, priusquam justissima loricatus indignatione in me insurgas, clamoribus meis atres commoda, & supplicis suspiria à pavidis effusa præcordiis benignus admitte.

Respice Domine JESU lachrymas meas, exaudi gemitus, ac suspiria, & præsta ut obtemperanti peccatorum meorum venia, ad dexteram tuam constitutus inveniri merear, exoptatissimaque illa provocari invitatione: *Venite benedicti Patris mei, possidete præparatum vobis regnum à constitutione mundi.*

Fiat id Christe mi redemptor auxilio, ac gratiâ tuâ,
Amen.

FINIS TOMI PRIMI:

